

Die Beckers in den Jahren 1939-45

Kun oli selvinnyt, että Beckerin lähtivät sodan aikaisen maastamuuton seurauksena Saksaan niin tiesimme, että Saksa on hyvin järjestäytynyt maa jossa heidän jälkiensä löytyminen olisi hyvinkin mahdollista. Samalla tiedostimme, että kyse oli sodan ajasta johon liittyi mahdollisuus kaikkien jälkien häviämiseen. Moni ihminen – sotilas ja siviili – menetti toisen maailman sodan aikana henkensä taisteluissa, pommituksissa, vankeudessa ja niin edelleen. Selkeä näkemys oli myös siitä, että jos tulee vastaan vielä elävien henkilöiden henkilötietoja niin niitä ei oteta esille.

Kun etsimme Beckerin perhettä niin koko ajan on ollut vain yksi tavoite ja päämäärä. Tarkoitus olisi kysyä ja selvittää heiltä olisiko heillä mahdollisesti jotain dokumenttia tai perimätietoa siitä mistä heidän kanssaan Suomeen tullut Paraskeva Suhareva oli kotoisin.

Elsa, Otto, Nina ja Dagmar lähtivät joulukuun 13/14 päivän välisenä yönä 1939 M/S Lavente laivalla Grimmeniin Saksassa.

Historian dokumentit selventävät perheen vaiheita.

Solmiessaan avioliittoa v 1942 Erik Barzin kanssa Dagmar kertoo itsestään ja perheestään:

”Kun Baltian saksalaisten muutto alkoi 1939, osallistuin muuttotoimintaan Riiassa naapuriston johtajana.

Joulukuussa 1939 vanhempani muuttivat Poseniin, missä isäni edelleen toimii kauppiana.

Huhtikuussa 1940 ilmoittauduin vapaaehtoisena puoleksi vuodeksi työpalveluun Varthejanissa.

Lokakuuta 1940 aloitin opiskelun kemiallisena assistenttina Dresdenissä.

Valmistuin vuoden opiskelun jälkeen. Haluaisin sen jälkeen työskennellä Posenissa.”

Nina kirjoittaa samoin solmiessaan avioliiton Karl Scholzen kanssa

”Syyskuussa 1939 tuli perheemme muuttotoiminnan yhteydessä Saksaan. Asuimme Grimmessä kansallisuuden saamiseen asti. Olin Grimmenissä vapaaehtoistyössä NSAP:ssä kunnes sain Saksan kansalaisuuden. Kansallisuuden saamisen jälkeen olin töissä teollisessa valtionyhtiössä Berliinissä. Sain sieltä omasta toivomuksestani siirron kolmen kuukauden jälkeen talousfirma Warthelandin teollisuusosastolle Poseniin. Vanhempani olivat muuttaneet sinne.

Toukokuusta 1940 lähtien olen työskennellyt johtajan sihteerinä.

En ole toiminut poliittisesti. Riigassa olin saksalais-balttilaisen kansanyhteisön jäsen.”

Rolf muuttaa Riista Saksaan helmikuun 13. päivänä 1941 yhdessä vaimonsa ja tyttärensä kanssa. Toukokuulla 1941 Rolf kertoo, että aviopuolisot ovat asuneet erillään vuodesta 1940 lähtien. Virallinen avioero on myönnetty 6.5.1941. Vaimo oli saanut Saksan kansalaisuuden jo aiemmin. Erostaan huolimatta he muuttivat yhdessä Saksaan.

Myöhemmin hän kertoo elämästään sodan aikana ja pyrkii muuttamaan Poseniin.

”Siitä lähtien kun sain kansalaisuuden maahanmuuttoviraston erikoisoastolta Lüneburgissa olen yrittänyt saada lupaa asettua Poseniin.

Haluaisin viranomaisten ottavan huomioon pyyntöäni tukevat asiat:

Vanhempani ja sisareni ovat asettuneet Poseniin ja omistavat siellä oman asunnon. Isäni on perustanut yrityksen teräs rauta ja kotitaloustavaroille, jota hän johtaa yksin. Koska tämä yritys suurenee jatkuvasti tarvitsee isäni toimeliasta ja asiantuntevaa tukea .

Isäni on 66 vuoden ikäinen joten hän ei voi olla niin suorituskykyinen kuin tänä päivänä menestyvän suuren firman johtajan ja sen laajennus idässä vaatisi. Sopivaa saksalaista työntekijää ei siellä ole mahdollista saada ja isälleni on sallittu työllistää vain yksi saksalainen toimistotyöntekijä. Puolalaisia työntekijöitä olisi mahdollista saada, mutta he eivät saa toimia johtavassa asemassa. Toimin pitkään isäni yrityksessä apulaisena ja työntekijänä Riigassa ja sen tähden olisin hänelle paras tukija ja siksi olisi toivottavaa jos voisin työskennellä taas isäni yrityksessä.

Omaa asuntoa en aluksi tarvitsisi, koska minulla on mahdollisuus asua vanhempieni luona ja olen yksin.

Nyt työskentelen osastonjohtajana vientifirma E. Sasse :ssa Hampurissa. Firma hoitaa uusia valloitetuja alueita Idässä. Minun on tarkoitus tulevaisuudessa johtaa tätä osastoa Idässä. Tätä ei ole kuitenkaan lopullisesti päätetty ja yritys on valmis vapauttamaan minut tehtävästä heti jos minulla avautuu mahdollisuus asettua Poseniin työskennelläkseni omassa yrityksessä.

Toivon, että myönnätte minulle luvan työskennellä Posenissa.”

Nina ja Dagmar menivät sodan aikana naimisiin.

Dagmar avioitui Erik Barz n kanssa joka oli syntynyt 17.11.1918 Riikassa.

He saavat sodan aikana lapsen.

Myöhemmin Dagmar pyysi, että poikansa voitaisiin merkitä hänen omalle passilleen, joka on n.s. paluumuuttajan henkilöllisyystodistus. Poikaa ei voitu kuitenkaan kirjoittaa äidin henkilöllisyystodistukseen, koska hän on syntynyt Dagmarin Saksan kansalaisuuden saamisen jälkeen ja pojalla on siksi "oikean" saksalaisen status.

Erik Barz palvelee sodan aikana

5/1940 = SS Uscha 1./SS TIR 3 (SS Totenkopf-Division (mot)).

1/1942 = SS Ustuf 6. luokassa / SS TIR 3

1/1944 = SS Ostuf Waffen-SS:n 19. Grenadier-divisioonassa (latvialainen nro 2).

Hän haavoittui vaikeasti keväällä 1944.

Erikoislääkärin lääkärin lausunnon mukaan vasemmassa olkavarressa oli granaattisirpaleen aiheuttama loukkaantuminen ja hermon vahingoittuminen. Lisäksi hänellä oli alaraajan murtuma ja sirpaleita eri puolilla kehoa.

Alaraajan murtuma parani kipsissä hyvin. Sirpale selässä poistettiin leikkauksella. Sen jälkeen jalan toiminto palautui hyvin.. Olkavarren parantuminen vaati pitkäaikaista elektroterapiaa hermojen vahingoittumisen vuoksi. Jatkohoito oli välttämätön ja niinpä Erik Barz lähti sijaisjoukkoon. Siinä yhteydessä hänelle myönnettiin 2 viikon paranemisloma 27.8.1944.

30.9.1944 Armeijan lääkäri anoi Barzille vasemman olkavarren hermovaurion aiheuttaman verenkiertohäiriön ja halvaantumisen vuoksi turkiskäsineitä.

Nina meni naimisiin vuonna 1942 naimisiin Karl Scholsen s. 14.4.1903 kanssa joka on kotoisin Arndorfista Leipa alueelta, Sudenengausta.

Karl Scholze palveli kolmen vuoden ajan vartijana Posen VII leirillä kevästä 1940 kevääseen 1943.

Otto Beckerillä oli toisen maailmansodan aikana Posenissa teräs-, rauta- ja taloustarvikeyritys.

Puhelintietojen mukaan Otto Becker oli kauppaedustaja osoitteessa Luisenstraße 3, Posen.

Luisenstraße on nykyään nimeltään Żeligowskiego. Feuerfestes Jenaer Glas, Luisenstrasse 3. Hänellä näyttää olevan vain ne tulenkestävät lasitavarat/kotitaloustavarat.

Else Beckerillä oli oma liike, neulomis ja kutomatarvikkeita, myös kutomakone osoitteessa Meisterhausstrasse 51.

Beckerit asuivat Buddestrasse 8.

Rolfista ei ole mainintaa Posenin ajalta. Ehkä hän ei päässyt siirtymään sinne. Perhe pääsi yhteyteen toistensa kanssa varmuudella vasta toisen maailman sodan jälkeen.

Beckereillä oli vuoden 1944 loppuun asti Suomessa kaksi kesähuvilaa. Suomen suurlähetystö yritti saada sodan aikana yhteyttä Beckerin perheeseen ilmeisesti juuri näihin huviloihin liittyen. Heidän huvilansa sijaitsivat Karjalan Kannaksella eli vain noin 80 kilometrin päässä Pietarista. Alue oli sotatoimialuetta. Vuonna 1944 Suomi solmi Neuvostoliiton kanssa välirauhan. Välirauhasopimukseen sisältyi muun muassa kaiken Saksalaisen omaisuuden siirtyminen Neuvostoliiton omistukseen.

Beckerin sodan aikana kasvanut perhe selvisi sodasta hengissä vaikka vävyt olivat rintamalla ja vaikka perhe asui pääosin Posenissa josta pakenivat Otto Beckerin ilmoituksen mukaan 22.1.1945 (Flucht aus Posen) kun Neuvostoliiton sotavoimat jo lähestyivät kaupunkia.

Miksi etsin Beckerin perhettä?

Kysymys oli siitä, että vaimoni isoäiti Paraskeva Suhareva pakeni Venäjältä Suomeen Beckerin perheen kanssa/palvelijana. Toiveeni oli, että jos voisin tavoittaa Beckerin perheen jäseniä niin heillä ehkä olisi jotain dokumenttia tai perimätietoa siitä mistä

Venäjältä voisimme löytää Paraskevan sukulaisia.

Otto ja Elsa Beckerin lapsenlapsilla ei ollut tietoa tai dokumentteja Paraskeva Suharevan sukujuurista tai perheestä. Heille oli kuitenkin kerrottu perheen parissa työskennelleestä pitkäaikaisesta palvelijasta.

Pitkäaikainen ja monia vaiheita sisältänyt työni ei kuitenkaan mennyt hukkaan.

Ensin. Opin hyvin paljon ihmisen historiasta ja kansojen vaiheista. Beckerin perhekin joutui useasti muuttamaan toiseen maahan ja olosuhteisiin vajaan 30 vuoden kuluessa/aikana ja aina koko omaisuus mukanaan. Ensimmäinen ja viimeinen muutto/pako tapahtuivat vielä kiireessä ja sodan keskellä. Historian käännekohtissa ihminen ja perhe on monesti voimaton ja joutuu sopeutumaan ja selviytymään vaikeissakin olosuhteissa.

Toiseksi. Beckerin perheen tiedoista kuitenkin tuli lopullinen avain vaimoni isoäidin suvun löytymiseen. Beckerin viimeinen asunto Pietarissa oli osoitteessa Borovaja ulitsa 26. Talokirjassa oli tarkkaan mainittu sekä Paraskeva Suharevan, että Elsa ja Otto Beckerin muutto Venäjältä. Talokirjan mukaan Paraskeva muutti jo toukokuun lopulla 1917 Suomeen mutta Beckerit vasta saman vuoden syksyllä ja silloinkin ensin Olginoon. Samassa talokirjassa oli myös tieto Paraskevan synnyinpaikasta. Leontivon kylä Tserepovetsin alueella on nykyistä Vologdan oblastia. Leontivon kylä on Tserepovetsin kaupungin ja Rybinskin tekojärven läheisyydessä. Pitkän matkan myös Paraskeva kulki tuntemattomille asuinsijoille. Suku ja perhe jäivät. Puolin ja toisin oltiin epätietoisia perheenjäsenten kohtalosta aina joulukuulle 2021 asti. Venäjälle jääneillä sukulaisilla oli se tieto, että Paraskeva ja Anastasia (Paraskevan vanhempi sisarr) olivat menneet Siperiaan. Paraskeva tuli kuitenkin Suomeen jossa hän kuoli vuonna 1963. Anastasian myöhemmistä vaiheista ei ole tietoa.

Sodan jälkeinen aika on lähihistoriaa ja liittyy meihin nyt eläviin ihmisiin sekä Saksassa, Latviassa, Suomessa että Venäjällä. En kirjoita nyt vielä ehkä elävistä ihmisistä enkä tallenna heihin mahdollisesti liittyviä tietoja.

Kiitän kaikkia minua tämän matkan aikana auttaneita. Viimeisessä vaiheessa suuressa avussa oli AGOFF Arbeitsgemeinschaft ostdeutcher Familieforscher ja monet muut saksalaiset tutkijat ja arkistot. Aiemmin olen saanut työskennellä puolalaisten, latvialaisten, suomalaisten ja venäläisten tutkijoiden kanssa sekä nauttia arkistojen hyvistä palveluista. Koko ajan olen saanut ystävällisen ja asiantuntevan ohjauksen ja tuen.

